

اولین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

نقش معلمان بر فرایند پیشرفت تحصیلی دانش آموزان

یوسف کاظمی

فوق لیسانس ادبیات عربی

Yosefkazemi.۵۱۲۰@gmail.com

چکیده :

در نظام تعلیم و تربیت، میزان پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، یکی از شاخص‌های مهم این حوزه است. در حال حاضر موضوع پیشرفت تحصیلی بعنوان اساسی‌ترین مقوله تعلیم و تربیت در نظام آموزش و پرورش در سراسر جهان می‌باشد. که توجه بسیاری از صاحب نظران و محققان آموزشی را به خود جلب نموده است، تحقیقات انجام شده در سالیان اخیر، نشان می‌دهد، عوامل بسیاری در موفقیت و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان موثر است از جمله مهمترین این عوامل می‌توان به نقش خانواده، معلمان، همسالان، مدرسه، برنامه های درسی، عوامل محیطی و... اشاره نمود، اما از میان این عوامل، نقش معلم در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان نسبت به سایر عوامل دیگر پررنگ تر و حائز اهمیت تر است. با توجه به ارتباط معلم و دانش‌آموزان و تاثیر آنان بر فرایند آموزشی به جرات می‌توان گفت معلمان نقش بسزایی در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارند. از میان عناصر و مولفه های گوناگون تشکیل دهنده ی نظام تعلیم و تربیت، اولویت قطعی را باید برای معلم قائل شد، چراکه تأثیر فوق العاده در فرایند آموزش، یادگیری و پیشرفت دانش‌آموزان دارند. معلم از آن جهت مورد تأکید و توجه جدی و دارای نقش محوری است که کارگذار اصلی تعلیم و تربیت به شمار می‌رود و اهداف و منویات متعالی نظام های تعلیم و تربیت در ابعاد مختلف، در نهایت باید به واسطه ی او محقق شود. همچنین رمز سلامت، رشد و بالندگی نظام های تعلیم و تربیت را باید در سلامت، رشد و بالندگی معلم جست و جو کرد (لطیفیان، ۱۳۹۰). یکی از مهمترین مسئولیت های معلمان، درک و شناخت دانش‌آموزان و پی بردن به نیازهایشان و تلاش در جهت ایجاد محیط مناسب برای فراگیران است. چنین محیطی باید به نحوی سازماندهی شود که دانش‌آموزان بتوانند مناسب ترین واکنش ها را در برابر آن ایجاد نمایند، به عبارت دیگر با کمک و راهنمایی های معلم محیط یادگیری باید برانگیزاننده باشد. اگر یادگیرنده روش جستجو و دستیابی به اطلاعات صحیح را بیاموزد، درآینده به طور مستقل در پی حل مسئله خواهد بود و تغییر رفتار پایدار، تصمیم گیری صحیح و انگیزه پیشرفت در او ایجاد می گردد (کدیور، ۱۳۹۲). بنابراین، معلمان در پیشرفت تحصیلی و موفقیت دانش‌آموزان، نقشی کلیدی و بسیار مهم دارند. در این پژوهش از روش کتابخانه ای استفاده گردیده است که براساس نتایج بدست آمده نقش مدیران در اثر بخشی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان تبیین و مورد بررسی قرار گرفت.

کلمات کلیدی: معلمان، فرایند، پیشرفت تحصیلی، دانش‌آموزان

مقدمه

آموزش و پرورش عامل اصلی و کلیدی توسعه اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی هر جامعه ای محسوب می‌شود، تجزیه و تحلیل عوامل مؤثر در رشد و توسعه جوامع پیشرفته، بیانگر آن است که همه این کشورها، از آموزش و پرورش کارآمد برخوردار بوده اند. نتایج پژوهش ها نشان می‌دهد اولیای دانش‌آموزان به سبب حساسیت و اهمیت کیفیت آموزش و پرورش و تأثیر آن بر سرنوشت آتی فرزندانشان به شدت تمایل دارند که فرزندان خود را به مدارسی بسپارند که کارآمد بوده و دارای عملکرد اثربخش باشند، نقش معلمان مدارس در دهه های اخیر بیش از پیش مورد توجه صاحب نظران، کارشناسان و مدیران ستادی و اجرایی در نظام آموزشی قرار